

KIELIAN I WSPÓLNICY
KANCELARIA PRAWNA

NOWELIZACJA KODEKSU POSTĘPOWANIA CYWILNEGO I USTAWY O KOSZTACH SĄDOWYCH W SPRAWACH CYWILNYCH

NOWE REGULACJE WCHODZĄCE W ŻYCIE W DNIU 21 SIERPNIA 2019 R.

NOWA USTAWA

W dniu 6 sierpnia 2019 r. opublikowano ustawę z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1469; „ustawa”). Część z wprowadzanych nią rewolucyjnych rozwiązań wchodzi w życie w dniu 21 sierpnia 2019 r. (14 dni od dnia ogłoszenia ustawy). Należy się do nich jak najprędzej przygotować, w czym może pomóc niniejsze opracowanie, przygotowane przez zespół Kancelarii Kielian i Wspólnicy.

Poniżej opisujemy hasłowo najważniejsze ze zmian, które już za kilkanaście dni znajdą zastosowanie także do spraw wszczętych i niezakończonych (art. 9 ustawy) oraz – w zakresie kosztów – pism procesowych wnoszonych po w/w dacie (art. 15 ustawy), skupiając się na nowelizacji (1) ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz (2) Kodeksu postępowania cywilnego. W nawiasach wskazaliśmy zmieniane, uchylane lub dodawane przepisy statuujące konkretną zmianę.

NOWELIZACJA USTAWY O KOSZTACH SĄDOWYCH W SPRAWACH CYWILNYCH

1. W znowelizowanych przepisach wprost wskazano, że opłacie podlega pismo zawierające oświadczenie o rozszerzeniu powództwa lub jego zmianie w sposób powodujący wzrost wartości przedmiotu sporu, w wysokości różnicy między opłatą należną od powództwa rozszerzonego lub zmienionego a opłatą należną przed rozszerzeniem lub zmianą powództwa, nie niższej jednak niż 30 złotych (art. 3 ust. 2 pkt 1a i art. 25a u.k.s.c.).
2. Dodano opłatę od wniosku o doręczenie orzeczenia albo zarządzenia z uzasadnieniem zgłoszonego w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia albo doręczenia tego orzeczenia albo zarządzenia w kwocie 100 zł, przy czym w przypadku wniesienia środka zaskarżenia opłatę uiszczoną od wniosku o doręczenie orzeczenia albo zarządzenia z uzasadnieniem zalicza się na poczet opłaty od środka zaskarżenia. Ewentualna nadwyżka nie podlega zwrotowi. (art. 4 ust. 3, art. 25b u.k.s.c.).
3. Kosztami doręczania pism sądowych przez komornika i tłumaczenia pism obciążono strony postępowania (art. 5 ust. 2 u.k.s.c.).
4. Wprost wskazano, że uiszczenie opłaty wyższej nie powoduje niekorzystnych skutków dla strony (art. 8 ust. 3 u.k.s.c.).
5. Podniesiono maksymalną opłatę stałą z 5.000 zł do 10.000 zł (art. 12 u.k.s.c.).
6. Wprowadzono opłaty stałe w sprawach o prawa majątkowe w przypadkach, w których wartość przedmiotu sporu w takiej sprawie nie przekracza 20.000 zł. Powyżej 20.000 zł opłata jest stosunkowa (5%), przy czym jej maksymalna wysokość wzrosła ze 100.000 zł do 200.000 zł. (art. 13 u.k.s.c.).

7. Wprowadzono nowe kategorie spraw, w których pisma podlegają opłacie stałej, tj. dot. roszczeń z czynności bankowych, z ustawy o planowaniu przestrzennym, uzgodnienia treści księgi wieczystej, pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji oraz w postępowaniu grupowym, (art. 13a-13e u.k.s.c.).
8. Podniesiono maksymalną opłatę tymczasową z 1.000 zł do 2.000 zł (art. 15 ust. 2 u.k.s.c.).
9. Obarczono wniosek o zawezwanie do próby ugodowej opłatą w wysokości piątej części opłaty od pozwu (art. 19 ust. 2 pkt 3 u.k.s.c.).
10. Wskazano, że w przypadku przekazania sprawy innemu sądowi nie przekazuje się temu sądowi pobranych w tej sprawie opłat (art. 21a u.k.s.c.).
11. Zmieniono opłatę od pozwu o ochronę praw autorskich i pokrewnych oraz zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji opłata ze stałej na stosunkową (art. 26a u.k.s.c.).
12. Uchylono regulację dot. opłat w postępowaniu uproszczonym (art. 28 u.k.s.c.).
13. Podniesiono opłatę stałą m.in. w sprawach o uchylenie albo stwierdzenie nieważności uchwał organów spółek z 2.000 zł do 5.000 zł (art. 29 u.k.s.c.).
14. Zmieniono opłaty od środków procesowych w sprawach pracowniczych i ubezpieczeniowych (art. 35 i 36 u.k.s.c.).
15. Wprowadzono opłatę stosunkową (1/4 opłaty należnej od pozwu) od wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia pieniężnego przed wniesieniem pisma wszczynającego postępowanie (art. 69 u.k.s.c.);
16. Zmieniono wysokość opłat kancelaryjnych, w tym za odpis orzeczenia z akt sprawa z 6 zł za stronę na 20 zł za każde rozpoczęte 10 stron, przy czym opłaty tej nie pobiera się od pierwszego wniosku o wydanie na podstawie akt odpisu orzeczenia kończącego postępowanie z klauzulą wykonalności, złożonego przez stronę, która wszczęła postępowanie (art. 77, 77a u.k.s.c.);
17. Zmieniono reguły zwrotu uiszczonych opłat, m.in. zwracaną kwotę zawsze obniża się o opłatę minimalną (art. 79 u.k.s.c.);
18. Ujednolicono stosunkowo niskie opłaty stałe w różnych przypadkach określonych w ustawie (40 zł, 60 zł, etc.) do 100 zł;
19. Rozbudowano obowiązki osoby prawnej starającej się o zwolnienie od kosztów sądowych. Art. 103 u.k.s.c. uzyska brzmienie:

„Art. 103 [Zwolnienie osoby prawnej]

1. Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce

organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

2. Spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do spółki handlowej, której jedynym wspólnikiem albo akcjonariuszem jest Skarb Państwa.”

NOWELIZACJA KODEKSU POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

1. Wprowadzono ogólny przepis (zasadę) o możliwości orzekania przez sąd na posiedzeniu niejawnym, z czym wiąże się szereg uchyleń przepisów szczególnych stanowiących o tym do tej pory (art. 148 § 3 k.p.c.).
2. Sąd został zobligowany do wskazywania w postanowieniu o zawieszeniu postępowania podstawy prawnej zawieszenia (art. 178¹ k.p.c.).
3. Zmieniono zasady umarzania postępowania i skrócono okresy konieczne do podjęcia decyzji o umorzeniu (art. 182 k.p.c.).
4. Wskazano, że mediator pobiera swoje wynagrodzenie bezpośrednio od stron postępowania (art. 183⁵ k.p.c.).
5. Wprowadzono zmiany w zakresie postępowania klauzulowego, wskazując przesłanki odmowy nadania klauzuli wykonalności:

„Art. 782¹ [Odmowa nadania klauzuli wykonalności]

§ 1. Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności, jeżeli:

1) w świetle okoliczności sprawy jest oczywiste, że wniosek jest sprzeczny z prawem albo zmierza do obejścia prawa;

2) z okoliczności sprawy i treści tytułu egzekucyjnego wynika, że objęte tytułem wykonawczym roszczenie uległo przedawnieniu, chyba że wierzyciel przedstawi dokument, z którego wynika, że doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia.

§ 2. Prawomocne oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na podstawie § 1 pkt 2 nie pozbawia wierzyciela prawa do wystąpienia z powództwem o ustalenie, że objęta tytułem egzekucyjnym wierzytelność nie uległa przedawnieniu. Nie dotyczy to sytuacji, gdy wierzycielowi przysługuje dalej idące roszczenie.”

„Art. 788 [Przejęcie praw i obowiązków]

§ 1. Jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejęcie to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

§ 2. Za przejęcie uprawnień lub obowiązków, o których mowa w paragrafie

poprzedzającym, uważa się również zmiany w prawie rozporządzania mieniem wywołane ustanowieniem zarządcy masy majątkowej, kuratora spadku lub zarządu sukcesyjnego albo powołaniem wykonawcy testamentu, jak również wygaśnięciem funkcji zarządcy masy majątkowej, kuratora spadku, zarządcy sukcesyjnego lub wykonawcy testamentu.

§ 3. Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności, jeżeli wszczęcie lub dalsze prowadzenie egzekucji możliwe jest na zasadach przewidzianych w art. 8041 i art. 8042. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli wnioskodawca wykaże, że organ egzekucyjny prawomocnym postanowieniem nie dopuścił go do udziału w postępowaniu lub odmówił wszczęcia egzekucji.”

6. Wprowadzono zmiany w zakresie postępowania egzekucyjnego:

a. dodając dodatkowe wymogi względem treści wniosku egzekucyjnego:

„Art. 797 [Treść wniosku]

§ 1. We wniosku o wszczęcie egzekucji lub żądaniu przeprowadzenia egzekucji z urzędu wskazuje się świadczenie, które ma być spełnione. Do wniosku lub żądania dołącza się tytuł wykonawczy.

§ 11. Jeżeli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął, do wniosku należy dołączyć również dokument,

z którego wynika, że doszło do przerwania biegu przedawnienia.”

Nadto w art. 804 k.p.c. dodano § 2, wedle którego organ egzekucyjny odmawia wszczęcia postępowania, jeżeli wierzyciel nie dopełnił obowiązku, o którym mowa w w/w art. 797 § 1¹ k.p.c.

b. w zakresie przejścia uprawnień między wierzycielami:

„Art. 804² [Przejście uprawnienia]

§ 1. Jeżeli po powstaniu tytułu wykonawczego uprawnienie przeszło na inną osobę, osoba ta może wszcząć egzekucję przeciwko dłużnikowi na podstawie tego tytułu, jeżeli wykaże przejście uprawnienia dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

§ 2. W przypadku niezłożenia przez uprawnionego dokumentów, o których mowa w § 1, organ egzekucyjny odmawia wszczęcia egzekucji bez wzywania wierzyciela do uzupełnienia braków wniosku.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 2, odpis postanowienia doręcza się tylko uprawnionemu. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.”

c. W zakresie podstaw umorzenia postępowania w art. 825 k.p.c. jako podstawę umorzenia na wniosek dodano: „11) gdy zażąda tego dłużnik, jeżeli przed dniem złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji roszczenie objęte tytułem wykonawczym

uległo przedawnieniu, a wierzyciel nie wykaże, że nastąpiło zdarzenie, wskutek którego bieg terminu przedawnienia został przerwany”.

- d. W zakresie powództwa opozycyjnego dodano nową podstawę powództwa opozycyjnego w spotaci zarzutu potrącenia (art. 840 k.p.c.).

Zespół Kancelarii ma nadzieję, że powyższe zestawienie pomoże Państwu w odnalezieniu się po pierwszych, znaczących zmianach wprowadzonych ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Jednocześnie pozostajemy do Państwa dyspozycji w przypadku wątpliwości lub pytań dotyczących nowelizacji.

KIELIAN I WSPÓLNICY
KANCELARIA PRAWNA

KONTAKT

Szymon Jelonek

T +48 22 125 50 16

M +48 781 724 049

E-mail: s.jelonek@klegal.pl

KANCELARIA PRAWNA

KIELIAN I WSPÓLNICY SP. J.

ul. Grzybowska 2/43 (III p.)

00-131 Warszawa

T +48 22 125 50 16

www.klegal.pl